

SBS Nedir?

SBS Nedir? Seviye Belirleme Sınavları

OKS NİÇİN KALDIRILİYOR?

Mevcut OKS sistemi;

İlköğretim düzeyindeki eğitim ve öğretim sürecini olumsuz yönde etkilemektedir. Adı üzerinde ilköğretim temel eğitimdir. Çocuklarımızın hayata ve bir üst öğretim kurumuna hazırlanması esastır. Ama bugünkü yapıyla hayata hazırlama ayağı eksik kalmaktadır.

Yenilenen ilköğretim müfredatı doğrultusunda Millî Eğitim Bakanlığı olarak ortaya koyduğumuz yeni eğitim vizyonuna uyum sağlayamamaktadır.

Yerdiği soruların ağırlığı belirli dersleri kapsamaktadır. Belirli derslerle örneğin yabancı dil dersleriyle ilgili sorular yer almamaktadır.

Öğrencileri belirli derslere yönelmesi sebebiyle diğer derslere ve sosyal aktivitelere ilgiyi azaltmaktadır.

Öğrenci başarısını belli bir zaman diliminde ve tek sınavla ölçmesi sebebiyle telafisinin olmanca gibi birçok olumsuzluğu da beraberinde getirmektedir.

• OKS, ilköğretimi bitiren öğrencilerimizin tek hedefi haline gelmiş olması nedeniyle onların çok büyük boyutlarda kaygı ve stres yaşamalarına yol açmaktadır.

OKS’de öğrenciler ancak performanslarıyla değerlendirilmektedir. Oysa yeni ilköğretim müfredatımız sonucu değil süreci esas alan bir ölçme ve değerlendirme yöntemini zaruri kılmaktadır.

Eğitimde başarının yani niteliğin sadece bir final zamanına sınırlanarak ölçülmesi, öğrenciler hakkında doğru olmayan haksız değerlendirmelerin yapılmasına neden olabilmektedir.

Okul dışı bilgi kaynaklarına erişim imkanı olmayan öğrenciler aleyhine fırsat eşitliğini bozmaktadır.

Öğrenci açısından kazanma ya da kaybetmeyi sağlayan bir sınav olarak algılandığı için milyonlarca öğrencinin kendisine olan saygı ve güvenini yitirmesine neden olmaktadır.

Okul içi performansın önemini azaltmakta ve buna dayalı olarak da öğretmenlerin otoritesini düşürmekte, etki alanını daraltmakta ve okul disiplinini olumsuz yönde etkilemektedir.

Aileleri dershanelere ve özel öğretmenlere yönelmekte ve bu yüzden özellikle dar gelirli aileleri mali açıdan zorlamaktadır.

Öğrencilerde olduğu gibi ailelerin de psiko-sosyal açıdan yoğun bir şekilde gerilimler yaşamalarına neden olmaktadır.

• Ergenlik döneminin coğrafi bölgeler ve iklim farklılıkları nedeniyle değişik gruplarında yaşanması; ergenlik çağına 8 inci sınıfta giren öğrenciler açısından olumsuzluklara açmaktadır.

BU NEDENLERDEN DOLAYI;

İlköğretimde sunulan eğitim ve öğretim kaderinin, ağırlıklı olarak OKS’ye bağlı bir şekilde devam etmesi düşünülemez.

Ancak bugünkü şartlarda OKS’in tamamen kaldırılması ve ortaöğretime geçişin sınavsız bir şekilde gerçekleştirilmesi de mümkün değildir.

BU GERÇEKLERDEN HAREKETLE;

Öğrencilerimizin ilköğretimdeki performansını daha doğru bir şekilde ve çok yönlü olarak ölçen, ilköğretimde sürdürülen eğitim ve öğretimin temel ruhu ile bağdaşan ve ortaöğretim kurumlarına bir şekilde geçiş için zemin sağlayan yeni bir modele ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu hassasiyetle geliştirmiş olduğumuz modeli kamuoyunun dikkatlerine sunuyoruz.

Yeni geliştirdiğimiz model, öğrencilerimizin performansını sürece dayalı bir şekilde ve boyutlu olarak ölçmeye dayanmaktadır.

YENİ MODELİN AMAÇLARI

İlköğretim müfredatının başarılı bir şekilde uygulanmasını ve yeni müfredatın temel felsefesini yerleşmesini sağlamak.

Okulda sunulan eğitim ve öğretimi güçlendirmek ve daha anlamlı kılmak.

Ortaöğretime geçişin, tek bir sınavla başlamadan, sürece dayalı ve objektif bir yerleştirmeye gerçekleştirilmesini sağlamak.

İlköğretim okullarında, okulda gerçekleştirilen eğitim ve öğretime odaklı bir değerlendirme yapabilmenin zeminini hazırlamak.

Eğitim ve öğretimde kaliteyi artırmak ve okul dışı eğitim ve öğretim faaliyetlerini okul programlarıyla destekli ve uyumlu hale getirmek.

Yeni modellerle 6,7, ve 8. sınıflarda yapılacak Seviye Belirleme Sınavları ile öğrencinin süreç içindeki gelişimini değerlendirmek.

Okullar arasındaki niteliğe ve niceliğe dayalı farklılıkları gidermeye yönelik veriler sağlamak.

Ortaöğretim Yönelme ve Davranış Puanı ile öğrencilerin 3 yıl sonunda yapılan gözlemlere dayalı olarak yetenek, ilgi ve değerlerine uygun alanlara yönelmelerini kolaylaştırmak.

6,7 ve 8.sınıflarda okutulan derslerle Seviye Belirleme Sınavlarındaki sorularla birebir örtüşme sağlanarak, Uluslararası (PISA, TIMSS-R, PIRLS) sınavlarda aynı yapı grubundaki öğrencilerin ulaştığı seviyeyi yakalamak.

Okul ve il eğitim yöneticilerinin, öğretmenlerin yıllık olarak performanslarını gözlemlemeye yönelik veriler sağlamak.

Öğrencilerin performans ve proje ödevlerini ortaöğretim kurumlarına yerleştirme sürecinde değerlendirmek.

Öğrenciler üzerindeki sınav kaygısının azaltılarak, öğrencinin sosyal ve kişisel gelişimine zarar ayırmasını sağlamaktır.

MODELİN ANA ÇERÇEVESİ İLKÖĞRETİM SEVİYE BELİRLEME SINAVI (SBS) YIL SONU BAŞARI PUANI (YBP) YÖNELTME VE DAVRANIŞ PUANI (YDP) SINIF DÜZEYİ 6. SINIF % 70% 25% 56. SINIF OYP 7. SINIF % 70% 25% 57. SINIF OYP 8. SINIF % 70% 25% 58. SINIF OYTOPLAM

G-OYP

* Modelde belirtilen yüzdeler gelen öneriler paralelinde değerlendirilecektir.

KISALTMALAR VE TANIMLAR

SBS (Seviye Belirleme Sınavı): İlköğretimin 6, 7 ve 8. sınıfların sonunda MEB tarafından düzenlenen merkezi sınavlardır. Bu sınavların müfredat odaklı olması sağlanacaktır.

YBP (Yılsonu Başarı Puanı): İlköğretimin 6, 7 ve 8. sınıflarda gösterilen ders başarılarına dayalı olarak hesaplanan puandır.

YDP (Yönelme ve Davranış Puanı): Öğrencinin 6, 7 ve 8. sınıflarda sergilediği davranışlarla ilgili olarak Sınav Öretmenler Kurulunun yaptığı değerlendirilmedir.

OYP (Ortaöğretime Yerleştirme Puanı): Öğrencinin her sınıf seviyesinde SBS, YBP ve YDP sonuçları toplamından oluşan puandır.

G-OYP (Genel Ortaöğretime Yerleştirme Puanı): Öğrencinin 6, 7 ve 8. sınıflardaki OYP'lerinin toplanması ile oluşan puandır.

AÇIKLAMALAR

Birleştirilmemiş sınıf uygulamasının birçok okulumuzda halen devam etmesi, yine birçok okulumuzda ilköğretim ikinci kademe de tabii ki eğitim yapılıyor olması nedeniyle modelin uygulanmasında sadece 6, 7 ve 8. sınıflar esas alınmıştır.

Önümüzdeki eğitim-öğretim yılından itibaren ilköğretimde 100'lük puan sistemi uygulanacaktır.

ORTAÖĞRETİME GEÇİŞ MODELİ UYGULAMA PLANI

Ortaöğretime Geçiş Modelinin tam olarak uygulanması 2008-2009 Öğretim Yılında gerçekleştirilecektir. Yıllardan itibaren tam olarak uygulamaya geçilecek yıllara kadarki geçiş süreci aşağıdaki şekilde gerçekleştirilecektir.

2006-2007 Öğretim Yılı Sonunda OKS uygulanacaktır. OKS puanlarına İlköğretim Diploma notu ortalama % 7 dolayında etki edecektir. Bu yıl (2006-2007) 6. sınıflar için Seviye Belirleme Sınavı uygulanmayacaktır. Bu öğrencilerin ortaöğretime geçişlerinde 7. ve 8. sınıf seviye tespit sınav puanları dikkate alınacaktır.

2007-2008 Öğretim Yılı sonunda OKS uygulanacaktır. OKS puanlarına İlköğretim Diploma Notu (Puanının) bir önceki uygulama doğrultusunda (% 7) dolayında etki etmesi sağlanacaktır. 2007-2008 Öğretim Yılı sonunda ayrıca 6. ve 7. sınıflar yeni modelde öngörülen Seviye Belirleme Sınavına tabii tutulacaktır.

2008-2009 Öğretim Yılında 6, 7 ve 8. sınıfların sonunda Seviye Belirleme Sınavları uygulanacaktır. Bu şekilde öğrencilerin ortaöğretim kurumlarına yerleştirilmeleri tamamen yeni model çerçevesinde gerçekleştirilecektir.

UYGULAMA YLKELEİY

İlköğretimden ortaöğretime geçişte uygulanacak puan (OYP / Ortaöğretime Yerleştirme Puanı) aşağıdaki esaslara göre belirlenecektir:

6, 7 ve 8. sınıfların sonunda Seviye Belirleme Sınavları/Seviye Gelişim Sınavları SBS yapılacak merkezî sistemle yapılacak olan bu sınavlardaki soru içeriğinin müfredat odaklı olması, okulda sunulan eğitim ve öğretime dayalı olarak hazırlanması esas alınacaktır.

6, 7 ve 8. sınıfların sonunda öğrencilerin derslerde gösterdikleri başarı puanlarına göre Yıl Sonu Başarı Puanları (YBP) hesaplanacaktır. YBP belirlenirken, Türkçe ve Yabancı Dil derslerinin ağırlık katsayı değerlerinin daha fazla olması sağlanacaktır.

Yöneltme ve Davranış Puanı (YDP), 6, 7 ve 8. sınıflarda öğrencinin sergilediği davranışlar ile yöneltme yönergelerinin verileri dikkate alınarak yapılan değerlendirilmelere göre belirlenecektir.

6, 7 ve 8. sınıflarda her bir öğrencinin SBS, YBP ve YDP sonuçlarının, yukarıda belirlenen oranlardaki etkisine dayalı olarak, her bir sınıf için OYP hesaplanacaktır. Her bir sınıf için elde edilen OYP'lerin bileşimi alınarak ilköğretim sonunda elde edilecek olan ve ortaöğretim kurumlarına yerleştirmede esas alınacak G-OYP belirlenecektir.

YERLEŞTİRME

İlköğretim sonunda elde edilen (G-OYP) Genel - Ortaöğretime Yerleştirme Puanına dayalı olarak yerleştirme süreci aşağıdaki aşamalara göre gerçekleştirilecektir:

Her eğitim ve öğretim yılının sonunda her bir sınıf için elde edilen OYP'lerin toplanması bulunan G-OYP ilan edildikten sonra öğrenciler, okulların kontenjanlarına göre tercihlerini yapacaklar.

Millî Eğitim Bakanlığınca her yıl okulların kontenjanları tespit edilerek açıklanacaktır.

Bütün ortaöğretim kurumlarına, G-OYP sonuçlarına göre yerleştirme yapılacaktır. Ancak Fen, Anadol Liseleri, Sosyal Bilimler ve Öğretmen Liseleri; öğrencilerin Seviye Belirleme Sınavı (SBS) ve Yıl Sonu Başarı Puanı (YBP) toplamının, genel ve özel alan bakımında Bakanlıkça belirlenen baraj düzeyini geçmiş olmaları şartıyla tercih edilebilecektir.

Öğrenciler, almış oldukları Genel - Ortaöğretime Yerleştirme Puanlarına (G-OYP) ve yapmış oldukları tercihlerimize göre Millî Eğitim Bakanlığı tarafından merkezi sistemle yerleştirilecektir.

Özel yetenek gerektiren liselere (Spor ve Güzel Sanatlar Liseleri) öğrenci almış mevcut sistemdeki beklemeyle devam edecektir. Yeni sistemde yönelme puanı kullanılmaktadır, özellikle mesleki teknik eğitime öğrenci yerleştirmede yönelme puanı mesleki yönelme puanı olarak, genel liselere yerleştirmede genel yönelme puanı kullanılacaktır.

YENİ MODELDEN BEKLENTİLER

İlköğretim programlarının öğretilmesi ön plana çıkacak, böylece öğrencilerin muhakeme ve yorum yetenekleri gelişecektir.

Öğrencilerin bireysel gelişimleri, yetenekleri, ilgi alanları, farklılıkları, bilgi ve becerileri tam olarak ölçülmüş olacaktır.

Öğrencilerin ilköğretim süresince gerçekleştirmiş oldukları davranışlar ile yönelme yönergesi çerçevesinde belirlenen yetenek ve ilgileri ortaöğretime geçişte değerlendirilmiş olacaktır.

Eğitim sistemi, tek oturumda yapılan ve bir sınav olan OKS'ye odaklı olmaktan kurtulacaktır.

Genel liselerin eğitim kaliteleri artırılabilecektir.

Sınavların zamana yayılması ile bir sınavın sebep olacağı puan kaybının telafisi mümkün olduğunda öğrencilerin yaşadığı sınav stresi optimal noktada (olması gereken düzeyde) tutulacaktır.

Diploma puanının değerlendirmeye katılması, okulda yapılan sınavların da önemini artıracak ve öğrenci tüm derslere aynı ilgi ve gayreti gösterecektir.

Okul dışı kurumlara olan bağlılık azalacaktır.

Ortaöğretime geçiş sürecine dayalı ve objektif bir yerleştirme sistemi gelişecektir.

Okul kültürü öğretmenin etkinliği bağlamında daha güçlü hâle gelecektir.

Öğrencilerin yetenek ve ilgi alanlarının ortaöğretime geçişte değerlendirilmesine imkân verilecektir.

Okulda sunulan eğitim ve öğretim güçlendirilecek, daha anlamlı hâle gelecektir.

Ergenlik döneminin coğrafi farklılıklar nedeniyle değişik yapı gruplarında yaşanması ve bu dönem sınavına giren öğrencilerin olumsuz etkilenmeleri, her sınıf ve yapı kademesinde değerlendirmenin yapılması sebebiyle en az düzeye inecektir.

Eğitim ve öğretimin sınav merkezli olmaktan çıkarak okul ve öğrenci merkezli olması sağlanacaktır.

6, 7 ve 8. sınıflarda yapılan sınavların herhangi birisinde çözümlü nedenlerle başarısız olan öğrencilere diğer sınavlar vasıtasıyla telafi imkânı verilecektir.

Mesleki eğitime yönelmenin artırılacağı düşünülmektedir.

Uygulama ÖSS'yi de olumlu yönde etkileyecektir.

Çocuklarımızın ve ülkemizin geleceği için hayırlı olsun

Doç. Dr. Hüseyin ÇELİK Millî Eğitim Bakanı

Alıntı (MEB)